

Startnotitie Actieplan Biodiversiteit 2020-2025

1. Achtergrond

Op internationaal niveau zijn er twee ontwikkelingen gaande voor behoud en herstel van de biodiversiteit. Op wereldschaal niveau hebben de Verenigde Naties duurzame ontwikkelingsdoelen vastgesteld. Doel nummer 15 is Leven op het Land, één van de doelen hiervan is het stoppen van biodiversiteitsverlies.

Op Europese schaal heeft de Europese Commissie De Europese Green Deal Biodiversiteit opgesteld. De Europese Commissie gaat zich inzetten voor behoud en herstel van ecosystemen en biodiversiteit. In de biodiversiteitsstrategie zullen specifieke maatregelen worden vastgesteld om deze doelstellingen te verwezenlijken.

Er is in Nederland de afgelopen jaren veel aandacht geweest voor de achteruitgang in aantallen en diversiteit van insecten en boerenlandvogels. Veel organisaties en overheden zijn zich in gaan zetten tegen deze achteruitgang. Op 19 december 2018 is het deltaplan Biodiversiteitsherstel gepubliceerd. Een deltaplan uitgewerkt door een groep kwartiermakers uit natuur & milieu organisaties, wetenschap en de agro-keten. In het plan staat benadrukt dat door betere samenwerking en het stimuleren en waarderen van grondgebruikers het biodiversiteitsverlies om te buigen is naar herstel. De rest van Nederland wordt in dit plan nadrukkelijk uitgenodigd om aan te sluiten. Provincie Flevoland is voornemens hierbij in 2020 aan te sluiten en hierop voort te borduren.

2. Actieplan

In het coalitieakkoord 2019-2023 staat beschreven dat de provincie Flevoland gaat werken aan een actieplan Biodiversiteit. In het akkoord staat het als volgt beschreven:

“In de toekomst zien we dat de Flevolandse natuur floreert, de biodiversiteit herstelt en dat zowel inwoners als bezoekers genieten van de ontspanningsmogelijkheden die zij biedt met het rijke aanbod aan wandel-, MTB-, skate- en fietsroutes en natuurobservatiepunten. Bermen en akkerranden willen we blijven benutten voor het versterken van de biodiversiteit. Dit draagt bij aan de natuurwaarden, een gevarieerd landschap en de grondkwaliteit.

- We hebben met betrokken gebiedspartners een actieplan biodiversiteit opgesteld.
- Als provincie dragen we, samen met partners, bij aan de soortendiversiteit door bermen van (water)wegen te benutten voor wilde flora. Zo zijn we bovendien een bijvriendelijke provincie.”

In bijlage 1 staat de Betekenis van groen en water voor het landelijk gebied en de stad beschreven.

3. Doel

Het hoofddoel van het actieplan is het versterken van de biodiversiteit in Flevoland. De nadruk hierin ligt in het creëren van condities die biodiversiteit bevorderen. Waarbij alle overheden, organisaties en burgers zich gezamenlijk inzetten om deze condities voor biodiversiteit te verbeteren.

Provincie Flevoland is verantwoordelijk voor het natuurbeleid en daarmee voor behoud en herstel van de biodiversiteit in Flevoland. Wij doen dit echter niet alleen. Verschillende organisaties in de provincie werken op dit moment aan visies, agenda's en plannen om de biodiversiteit te versterken. Vanuit deze verantwoordelijkheid voor het natuurbeleid voert de provincie de regie om gezamenlijk te komen tot een actieplan biodiversiteit, waaraan de verschillende partners vanuit hun rol en verantwoordelijkheid bijdragen. In bijlage 2 staat een opsomming van de gebiedspartners waarmee wij samenwerken om te komen tot het gezamenlijke actieplan. Deze lijst is niet limitatief.

Provincie Flevoland wil zelf het goede voorbeeld geven, door bij eigen programma's, projecten en beheertaken aandacht te geven aan de versterking van de biodiversiteit. De provincie vraagt dit ook van de andere overheden in de provincie. Mogelijk worden hiervoor kaders opgesteld. Verder willen wij derden die zich inzetten voor versterking van de biodiversiteit faciliteren om effectieve projecten of pilots uit te kunnen voeren.

4. Focus

In 2014 is door de provincie Flevoland een toekomstvisie natuur vastgesteld genaamd Verassend Groen. De opgaven geformuleerd in dit plan zijn nog grotendeels actueel. Verassend Groen focust zich bijna volledig op het Nederlands Natuur Netwerk (NNN), waarbij de rest van het landelijk gebied buiten beschouwing wordt gelaten. Het te vormen Actieplan Biodiversiteit bouwt voort op de huidige werkzaamheden van het natuurbeleid en is breder. Het actieplan richt zich op de versterking van biodiversiteit in de hele provincie, in de volgende gebieden en de verbindingen hiertussen:

- a. Biodiversiteit in natuurgebieden
- b. Biodiversiteit in landelijk gebied
- c. Biodiversiteit in stedelijk gebied

Het actieplan biodiversiteit bestaat uit de volgende drie onderdelen:

- Visie en toekomstbeeld: waar richten wij ons gezamenlijk op in de bovenstaande gebieden?
- Acties: wat gaan wij de komende periode als provincie en gezamenlijk met de partners doen?
- Instrumenten: welke middelen zijn daarvoor nodig?

Om op de korte termijn al resultaten te boeken, zal al vóór de afronding van het actieplan gestart worden met maatregelen en effectieve projecten of pilots van derden.

Het actieplan biodiversiteit richt zich niet op specifieke soorten. Het doel ligt in het creëren van condities aantrekkelijk voor biodiversiteit. De aandacht in het plan ligt aan de onderkant van de ecosystemen: de insecten, de planten, het water en de bodem. Zonder een leefomgeving met een gezonde bodem, een gevarieerde begroeiing en leefgebied voor insecten 'kantelt' het hele systeem. Het is daarom cruciaal om energie te (gaan) steken in het behouden en versterken van de elementen aan de basis van de voedselketen. In het actieplan wordt wel aangegeven voor welke soorten de maatregelen van betekenis zijn. De link tussen het actieplan en bestaande programmatische aanpakken voor bijvoorbeeld de otter, rugstreeppad en kiekendieven kan wel in het plan worden uitgewerkt. Het actieplan richt zich tevens vooral op stimulering. Waar exotenbestrijding ten gunste komt van de versterking van de biodiversiteit wordt het meegenomen in het actieplan biodiversiteit. In het actieplan zal ook het onderwerp monitoring aan bod komen. Daarbij wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande monitoringsprogramma's zoals die uitgevoerd worden in het kader van Subsidieregeling Natuur en Landschap (SNL), Meetnet Agrarische Soorten (MAS) en Landelijk Meetnet Flora (LMF).

5. Samenhang

Provincie Flevoland is verantwoordelijk voor het natuurbeleid in de provincie en doet op het gebied van biodiversiteit al veel. Ze is verantwoordelijk voor de ruimtelijke bescherming van het NNN, is vergunningverlener, toetsers en handhaver voor de natuurwetgeving, is verantwoordelijk voor haar Natura 2000-gebieden en werkt via programma Landbouw Meerdere Smaken aan een verduurzaming van de landbouw. Hiernaast verstrekt ze subsidies voor natuur- en landschapsbeheer, agrarisch natuurbeheer, POP3 en Fonds Leefbaarheid. Er wordt tevens gewerkt aan een Landschapsvisie, Bossenstrategie, aanpak stikstof en de Nationale Bijenstrategie. De inhoud van de Landschapsvisie, Bossenstrategie en aanpak stikstof wordt afgestemd met het actieplan. De werkzaamheden voor de

bijenstrategie maken integraal onderdeel uit van het actieplan. De provincie heeft ook haar eigen beheerterreinen. Dit zijn voornamelijk wegen, bermen en slootkanten beheerd door afdeling INFRA. Daarnaast zijn er raakvlakken met andere beleidstaken zoals circulariteit en klimaatbestendigheid. Al deze taken dragen bij aan de Flevolandse Biodiversiteit.

In het actieplan biodiversiteit wordt de visie op de versterking van de biodiversiteit in Flevoland uitgewerkt. De extra inspanningen van de provincie en de verbanden plus raakvlakken met de acties van de gebiedspartners staan hierin centraal.

6. Plan van aanpak

Het proces om te komen tot een actieplan biodiversiteit Flevoland bestaat uit 3 stappen:

1. *Een door Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten vast te stellen startnotitie Biodiversiteit*
Op basis van de startbijeenkomst actieplan biodiversiteit (5 maart 2020) en bilaterale gesprekken met de partners is de concept startnotitie opgesteld. Na input van de Provinciale Staten wordt de definitieve startnotitie vastgesteld.

2. *Een door Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten vast te stellen actieplan Biodiversiteit inclusief financiën*
Uitgangspunt is afstemming met de trajecten die bij de partners spelen in het bijzonder de gemeenten en het waterschap, omdat deze vanuit hun verantwoordelijkheid ook invulling geven aan de versterking van de biodiversiteit vanuit coalitieakkoorden, moties en wensen van de gemeenteraden.

Voor de verschillende onderdelen (natuur, landelijk gebied, stad) worden afzonderlijk twee bijeenkomsten georganiseerd voor tbo's en natuurorganisaties, gemeenten en waterschap en FAC/LTO en agrariërs. Ook voor alle partners gezamenlijk zijn er twee bijeenkomsten. Waar nodig vindt nog aanvullend bilateraal overleg plaats. Op deze wijze denken wij constructief met beperkte overleg momenten gezamenlijk het actieplan biodiversiteit vorm te kunnen geven. Waar nodig wordt externe expertise ingeschakeld.

3. *Instrumentarium*
De verschillende instrumenten die nodig zijn om de acties uit te kunnen voeren en te faciliteren zullen uitgewerkt worden in het actieplan.

Betrokkenheid voor Provinciale Staten

Binnen de formele behandeling van de startnotitie en het actieplan biodiversiteit is er ruimte voor input in het gehele traject vanuit de commissie RND en Provinciale Staten. Daarnaast wordt er een aparte bespreking georganiseerd om specifiek over de ambitie en inhoud te spreken met de commissie RND.

Fase	PS ronde	Cie / PS 2020 -2021
<u>Bespreken</u> Concept startnotitie actieplan biodiversiteit Flevoland	beeldvormend	Q2
<u>Bespreken</u> Startnotitie actieplan biodiversiteit	oordeelsvormend	Q2
<u>Vaststellen</u> Startnotitie actieplan biodiversiteit	besluitvormend	Q2
<u>Bespreken</u>	beeldvormend	Q3

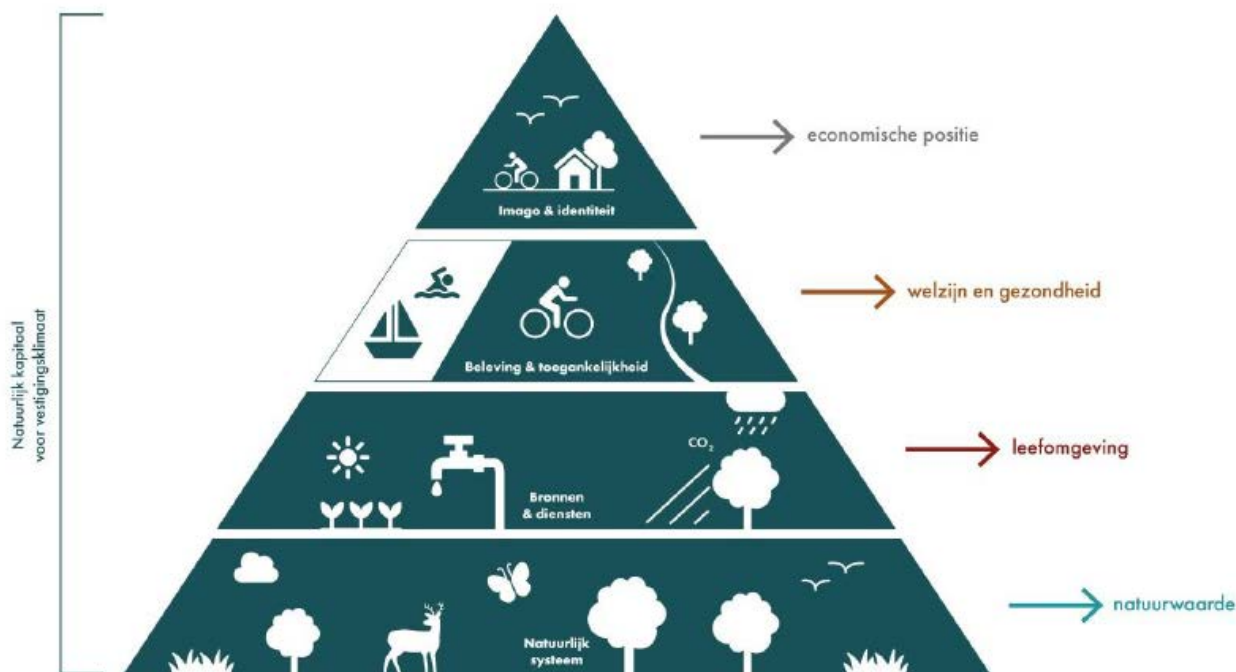
Ambitie en Inhoudelijke input actieplan biodiversiteit		
<u>Bespreken</u> Actieplan biodiversiteit Flevoland	oordeelsvormend	Q4
<u>Vaststellen</u> Actieplan biodiversiteit Flevoland	besluitvormend	Q4

7. Financiën

Voor het actieplan biodiversiteit is in 2020 € 250.000 beschikbaar. Voor de periode t/m 2023 staat er pm in het coalitieakkoord. Bij het opstellen en vaststellen van het actieplan biodiversiteit hoort een begroting voor de periode t/m 2025, deze wordt onderbouwd op basis van de inhoud. En zal bestaan uit verschillende scenario's afhankelijk van het ambitieniveau.

Bijlage 1 - Betekenis van groen en water voor het landelijk gebied en de stad

De doelen komen voort uit een model dat verschillende waarden van landschap onderscheidt voor het versterken van het vestigingsklimaat voor het landelijk gebied en de stad. Dit is weergegeven in een piramide met vier lagen. Het is van belang om op alle niveaus van de piramide te sturen. Het ontwikkelen van iconen in de top kan alleen als ook de drager wordt versterkt.



1. **Natuurlijk systeem:** het groen bestaat uit bomen en planten en is samen met het water het thuis van dieren. Het is de biodiversiteit. Als dit er niet zou zijn, dan was het landelijk gebied en de stad niet groen.
2. **Bronnen & diensten:** Groen en water leveren essentiële diensten aan de mensen. Denk aan voedsel, schone lucht, schaduw, voldoende water, absorptie van CO₂. Zonder dit kunnen mensen niet leven.
3. **Beleving & toegankelijkheid:** Wanneer het groen en water toegankelijk zijn, dan kunnen mensen er bewegen en ontspannen. Dit draagt bij aan welzijn en gezondheid van mensen.
4. **Imago en identiteit:** Bovenin de piramide zitten factoren als imago en identiteit: Flevoland presenteert zichzelf als groene provincie die het groen en blauw ook verder ontwikkelt met iconen zoals Nationaal Park Nieuw Land.

Bijlage 2 - Partners

De (gebieds)partners zijn onder andere:

- Ministerie van LNV en IenW
- Gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde
- Waterschap Zuiderzeeland
- Natuurverenigingen: Landschapsbeheer Flevoland, Natuur en Milieu Federatie Flevoland, IVN
- Terreinbeheerders: Staatsbosbeheer, Het Flevo-landschap, Natuurmonumenten, Provincie Flevoland, RWS, ProRail en agrariërs
- Agro-keten: Flevolands Agrarisch Collectief, LTO Noord
- Fauna organisaties: Faunabeheer, Imkervereniging, Sportvisserij Nederland
- Onderwijs: Aeres VMBO, MBO & Hogeschool, Wageningen Universiteit en Onderzoek
- Overige partners: deze lijst is niet volledig en wordt gedurende het traject aangevuld